

Verpleegkundig Specialist biedt kansen

Kan de Verpleegkundig Specialist (VS) veilig en doelmatig worden ingezet in de spoedzorg? Wat zijn de effecten? Wat is de haalbaarheid? Deze vragen stonden centraal in een onderzoek van IQ healthcare (UMC St Radboud), de Stichting Kwaliteit en Ontwikkeling Huisartsenzorg (KOH) en CHP Zuidoost-Brabant. Het onderzoek vond plaats op de gezamenlijke spoedpost van de huisartsenposten Zuidoost-Brabant en de SEH van het Catharina-ziekenhuis in Eindhoven.

Normaal gesproken is de spoedpost in Eindhoven in het weekend tussen 10.00 en 17.00 uur bemand door een team van vijf huisartsen. Tijdens het onderzoek werd op zaterdag of zondag één huisarts minder ingeroosterd. Deze dienst werd ingevuld door een VS. In een periode van vijf maanden heeft deze VS 987 patiënten gezien, dat is ongeveer een vijfde van alle consulten op de betreffende dag.

Gebleden is dat VS veilige en kwalitatief goed zorg bieden. Om vast te stellen of de kennis van de VS toereikend is, is een kennistoets afgenomen. De kennistoets was gebaseerd op een selectie van vragen uit de Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoetsen. Om de toets te behalen moest een minimale score van 44,5% worden behaald (normscore). De VS behaalden een gemiddeld score van 46,6% en huisartsen scoorden gemiddeld 58,6%.

De consultvaardigheden zijn vastgesteld door video-opnames van consulten te beoordelen met de Maas Globaal. Hieruit komt naar voren dat de consultvaardigheden van VS meer dan voldoende zijn. Over het algemeen zien we dat de VS meer patiëntgerichte communicatie toepassen dan de huisarts. Sterke punten in de communicatie zijn: opening (o.a. 'ruimte voor verhaal van de patiënt'); informatie overdracht (o.a. 'concrete uitleg in begrijpelijke taal') en empathie ('betrokken houding, uitnodigend en meevoelend'). De items consultevaluatie (o.a. 'nagaan of hulpvraag voldoende beantwoord zijn') en emoties (o.a. 'doorvragen gevoelens en reflectie op gevoelens') scoren voor beide professionals relatief laag. Dit zou nog kunnen verbeteren.

De VS heeft in de onderzoeksperiode ongeveer 200 verschillende diagnoses gesteld, maar ziet met name patiënten met klachten aan huid, bewegingsapparaat en luchtwegen. Dat is 70% van alle consulten die de VS heeft gedaan. 93% van de consulten die de VS doet, handelt zij geheel zelfstandig af. In vergelijking met de huisarts schrijft de VS minder medicatie voor (37,1% tegen 43%); ook verwijst de VS minder vaak naar de SEH (5,1% tegen 11,3%). Er is weinig verschil in de röntgen aanvragen (4,2% tegen 5,6%, respectievelijk huisarts en VS).

Patiënten zijn zeer tevreden met de zorg die wordt geboden. Bij de laatste meting (mei/juni 2012) kregen VS gemiddeld een 8,5 en huisartsen een 7,9. Naarmate de VS langer werkten, werd de zorg beter beoordeeld door de patiënt (van 7,8 naar 8,5). Verder viel het op dat patiënten, ondanks het voorstellen bij aanvang van het consult door de VS, niet altijd wisten door wie zij geholpen waren. Slechts 41,5% wist dat hij door een verpleegkundig specialist was geholpen.

Ook de samenwerking met huisartsen, doktersassistenten en SEH verloopt soepel. Hoewel deze zorgverleners bij aanvang nog afwachtend waren en niet goed wisten wat ze van de VS mochten verwachten, waren zij aan het einde van de interventie periode onverdeeld positief over de wijze waarop de VS zorg verleende aan de patiënten.

Doelmatigheid

Het effect op de doelmatigheid van de zorg is ook onderzocht. Momenteel zijn we nog bezig met nieuwe verdiepende analyses, de resultaten van deze analyses zullen in de het eindrapport worden beschreven. Verder is uitgerekend dat de VS in theorie zorg zou kunnen verlenen aan 75-83% van alle patiënten die de post bezoeken (in 7% van de gevallen in overleg met de huisarts). Uiteraard moet worden onderzocht of de veiligheid van de zorg dan nog steeds gegarandeerd is. Een aandachtspunt vormt nog de opleiding van de VS op de huisartsenpost. Hiervoor ontbreekt nog een passende financieringsstructuur.

Slotconferentie

Op de landelijke slotconferentie 'Verpleegkundig Specialist biedt kansen' op 28 februari 2013 zijn de onderzoeksresultaten positief en met enthousiasme ontvangen. Vooral voor degenen die nog niet veel ervaring hebben met taakherschikking vormde het onderzoek een eyeopener. De ongeveer honderd aanwezigen stelden ondermeer vragen over het financiële aspect en de verantwoordelijkheidsverdeling. Tijdens de paneldiscussie kwam naar voren dat praktijkervaring met VS bijdraagt aan een noodzakelijk verandering van de 'mind-set': huisarts en VS leveren samen, elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, integrale zorg.

Participanten in onderzoek

IQ healthcare (UMC St Radboud) heeft voor het onderzoek subsidie ontvangen van ZonMw, de Brabant Medical School (BMS) en de VHN. De CHP Zuidoost-Brabant heeft de VS aangesteld en gefinancierd. Het onderzoek is uitgevoerd op de gezamenlijke spoedpost van CHP Zuidoost-Brabant en de SEH van het Catharina-ziekenhuis in Eindhoven. De Stichting Kwaliteit en Ontwikkeling Huisartsenzorg (KOH) heeft de spoedpost begeleid bij de opleiding en verdere implementatie van de VS op de post.

Het eindrapport is per 1 juni 2013 gereed en wordt dan automatisch aan u toegestuurd. In de toekomst worden publicaties die voortkomen uit het project ook automatisch aan u toegestuurd.

Meer informatie:

Onderzoek:

IQ healthcare, UMC St Radboud

Mevr. dr. M.G.H. Laurant - *senior onderzoeker en projectcoördinator*

Mevr. drs. N. Wijers - *junior onderzoeker*

Voor meer informatie telefoon: 024-3615305 of e-mail: m.laurant@iq.umcn.nl

Implementatie:

Centrale Huisartsen Posten Zuidoost Brabant

Dhr. G.P. Welling MHA - *directeur*

Stichting KOH

Mevr. drs. M.R. van der Burgt - *projectleider*

Voor meer informatie telefoon: 040-2380720 of e-mail: r.vanderburgt@stichtingkoh.nl

Gefinancierd door:

Uitgevoerd door:

